

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-988

24.11.2022

Fremtind Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Brann – overdrevet innbokrav – svik ved tegning – fal. §§ 4-1, 4-2, 4-14 og 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikredes bolig ble totalskadet i brann, og sikrede søkte erstatning under sin bygnings- og innboforsikring. Sikrede hadde ikke flyttet inn i boligen på branntidspunktet, men forklarte at han hadde flyttet en del innbo inn i boligen. Blant annet hadde sikrede kjøpt en rekke møbler brukt av en navngitt person. Sikrede forklarte også at han hadde kjøpt flere elektroniske gjenstander brukt. Grunnet snø og is ble det ikke foretatt noen undersøkelser av branntomten før ca. fem måneder etter brannen. Selskapets utreder fant ikke spor av gjenstander det var antatt å finne rester etter. Selskapet besluttet å avslå sikredes krav og si opp forsikringsavtalen på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten i skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd. Selskapet var av den oppfatning at innbokravet var sterkt overdrevet. Selskapet fant det lite sannsynlig at sikrede skulle ha flyttet inn så mye innbo i et hus som var under oppussing, og som han selv ikke bodde i. Videre var det usannsynlig at han hadde kjøpt elektroniske artikler brukt dyrere enn hva gjenstandene kostet nye. Selskapet anfører å uansett være uten ansvar da sikrede svikaktig hadde brutt opplysningsplikten ved avtaleinngåelsen, ved at han uriktig beskrev boligens standard som god. Sikrede bestred at opplysningsplikten var brutt. Sikrede fastholdt at han hadde flyttet innbo til huset, og flere personer hadde bekreftet overfor selskapet at de hadde solgt sikrede de oppgitte gjenstandene. Undersøkelsen av branntomten ble foretatt flere måneder etter brannen, hvilket muliggjorde at ting kunne ha blitt fjernet. Sikrede anførte videre at selskapet ikke hadde reklamert "uten ugrunnet opphold" vedørende anførselen om svikaktig brudd på opplysningsplikten ved avtaleinngåelsen. Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning under innbo- og bygningsforsikringen etter brann i bolighus og spørsmålet om selskapet er uten ansvar og kan si opp forsikringsavtalen på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 8-1 fjerde og femte ledd. Subsidiært om selskapet kan anføre svikaktig brudd på opplysningsplikten ved avtaleinngåelsen.

Sikrede ervervet forsikrede eiendom ved kjøpekontrakt 28.5.21. Kjøpesummen, inkludert omkostninger, var kr 91 429. Selger av eiendommen avdekket en større vannskade i boligen 10.2.21, og skaden var ikke utbedret på salgstidspunktet. Sikrede ble ifølge kjøpekontrakten fremlagt takstrapport og skadetakst av 19.2.21 hvor vannskaden var beskrevet.

Sikrede overtok eiendommen 4.6.21 og tegnet bygnings- og innboforsikring i selskapet som trådte i kraft 15.11.21. Partene fremstår å være enig i at sikrede på tegningstidspunktet fikk spørsmål om boligen var i god stand, hvilket han bekreftet.

Boligen ble totalskadet i brann natt til 21.11.21. Sikrede befant seg i utlandet da brannen brøt ut og ble varslet om brannen av politiet. Politiet foretok ikke branntekniske undersøkelser av

branntomten.

Selskapets utreder avholdt samtale med sikrede 15.12.21. Sikrede forklarte ifølge utreders samtalereferat at han ikke umiddelbart flyttet inn innbo og løsøre til huset, da han skulle gjøre arbeider i huset først. Sikrede kjørte et flyttelass til boligen i september eller oktober. Sikrede opplyste at han hadde kjøpt en sofa, to lenestoler, spisebord, fire spisebordstoler, to tepper, tre gulvlamper og to nattbord fra J.K. Videre forklarte sikrede at han hadde kjøpt en 45" TV, en iPad og en PC brukt av tre ulike personer. Sikrede opplyste at TVen var kjøpt for kr 10 000 og iPaden for kr 15 000.

Under samtalen med utreder sendte sikrede en liste over sitt innbokrav, hvor det blant annet var oppført følgende gjenstander:

- 3x sofa (J.K)
- 2 lenestoler (J.K)
- spisebord (J.K)
- 4x spisebord stoler (J.K)
- sofabord (J.K)
- 2x tepper (J.K)
- 3x ståendelys (J.K)
- 3x gardiner husker ikke
- tv bord (W)
- tv 45 (S.O) 10000
- 2x nattbord (J.K)
- 3x maleribilder (A.S)
- pc 2018 modell (T)
- Ipad pro (M.A)
- høytaler anlegg (A.S)
- ...
- Oven olje x2 gave
- ...
- dobbel seng (J.K)
- garderobeskap (K)
- teppe norsk dame fra (G)
- 2x nattbord (J.K)
- ...
- kjøleskap
- komfyr
- mekro

Selskapets utreder kontaktet 11.1.22 kunderådgiveren som hadde tegnet sikredes forsikringsavtale med spørsmål om hva som ble opplyst av sikrede. Til dette svarte kunderådgiveren samme dag:

Ref interntekst. Ringt inn som eksisterende kunde til oss for å forsikre bolig.

Jeg stilte spørsmål om tilstand på huset som jeg har skrevet så har kunden opplyst om at det er i god stand.

Selskapets utreder avholdt en ny samtale med sikrede 13.1.22. Sikrede forklarte at han hadde betalt et sted mellom kr 100 000 til kr 150 000 for møblene. Sikrede opprettholdt forklaringen om at TVen var kjøpt for kr 10 000:

Ft hadde med seg en P. kvittering, og sa at han hadde oppgitt feil TV størrelse. Det riktige er at det er en 50" TV. Jeg stilte spørsmål om han hadde betalt kr 10.000, når det på kvittering står kr 6.990. Ft sa at det stemmer, men siden han kjøpte med S. finansiering som kostet ekstra så ble det dyrere. Betalingen var ca kr 9.800. På spørsmål om dette var renter og gebyrer som ble betalt i tillegg, og sa at det var nytt og det var på denne måten kjøpet fra han skjedde. Kjøpet skjedde for 4 måneder siden. Jeg sa at da er dette et ca 2 år

gammelt TV siden kjøpet skjedde 10.11.20. Et sa at selger spurte om han ville ha TV og et var ikke så nøye med å sjekke kvittering og ikke tenkt på.

Sikrede forklarte ifølge samtalereferatet at han hadde betalt ca. kr 10 000 for PCen. Videre forklarte sikrede at:

Det er et lite kjøleskap, vanlig komfyr med kokeplater og mikroovn, som er mottatt fra (S) kommune.

Strømlleverandøren opplyste i en e-post av 7.2.22 at strømforbruket i boligen i perioden 1.6.21 til 20.11.22 hadde vært 159 kWh.

Selskapets utreder kontaktet J.K 8.2.22, som ifølge utreders notat opplyste at han solgte noen møbler til sikrede i 2019:

På spørsmål om hva (sikrede) kjøpte, så svarte at det var i grunnen alt. Det ble nevnt dobbelseng, kommode og videre alt som var hjemme hos han før han flyttet. (J.K) ble så spurt om han betalte eller fikk det av han, og han svarte at (sikrede) måtte betale at han betalte 5.-6.000 pr måned. Videre ble han spurt om hva prisen var til sammen, og at prisen var kr 120.000 eller noe sånt. (J.K) sa at (sikrede) betalte kontant kr 5. – 6.000 pr måned.

Møblene har han kjøpt på mest på T. og noe S. T. er en nettbutikk i Sverige, og møblene ble sendt hjem til han. (J.K) mente at han har kvittering og at han gå inn på Min Side og hente ut kjøpskvittering. Han ble bedt om å sende fakturaene til meg. (J.K) spurte om han måtte spørre (sikrede) om tillatelse, og jeg svarte at (sikrede) har gitt sitt samtykke. (J.K) svarte at jeg kunne sende min epostadresse på sms til han, så skal han svare i dag / i kveld. Møblene som (J.K) kjøpte var ca 1 år gamle og da kjøpt i ca 2018, og var nesten som nye. På S. kjøpte han madrass, nattbord og kanskje lamper, men husker ikke mer. (J.K) sa at (sikrede) ikke kjøpte noen lamper av han.

(Sikrede) bodde på (G) da dette kjøpet skjedde.

Jeg gjentok for (J.K) at (sikrede) skal ha kjøpt dobbelseng, og så la han til at etter det han husker så det ble kjøpt et garderobeskap, bord og sa at (sikrede) kjøpte det meste. Noe ble solgt til noen andre, så han er egentlig usikker på hva (sikrede) kjøpt fra han.

Jeg sa at prisen kr 100. – 120.000 er et høyt beløp, og (J.K) svarte at han syntes ikke det. Han betalte til sammen kr 175.000 ett år før salget.

Sikrede kontaktet selskapets utreder 10.2.22. Sikrede satt sammen med vedkommende som skulle ha solgt ham den aktuelle PCen, og vedkommende bekreftet overfor utreder at han solgte en PC til sikrede i 2019 for kr 15 000. PCen ble betalt kontant ved en månedlig nedbetaling på kr 5 000. Vedkommende husket ikke hva slags PC det var snakk om og hadde selv mottatt PCen i gave av en person han ikke kjente hele navnet til.

Det ble avholdt brannskadeskjønn 15.3.22 hvor bygningens gjenoppføringskostnad ble beregnet til kr 2 005 000 eks. mva. og bygningens omsetningsverdi før skaden eks. tomt til kr 650 000.

Grunnet snø og is var det ikke mulig å foreta undersøkelser av branntomten før i april 2022. Selskapets utreder undersøkte tomten 12.4.22 for å "*... kontrollere innbo kravet til ft., og da etter metallgjenstander som ikke fullstendig vil brenne opp*". I utredningsnotatet var det inntatt bilder av flere bygningsmessig innredning som eksempelvis oppvaskkum, sikringsskap og varmtvannsbereder. I tillegg til nettingkurver og dusjhulle. Utreder gjorde imidlertid ikke funn av:

- 2018 modell PC med skjerm og tastatur. PC kabinett er i metall og ville blitt funnet. Det ble ikke gjort funn.
- 2 stk oljeovner. Oljeovner er i metall og ville blitt funnet, og det ble ikke gjort funn.
- Ett lite kjøleskap består av metall og ville blitt funnet, og det ble ikke gjort funn.
- Komfyr består av metall og ville blitt funnet, og det ble ikke gjort funn.
- Mikroovn består av metallramme og ville blitt funnet, og det er ikke gjort funn.
- Trillebår i kjeller består av metall og ville blitt funnet, og det er ikke gjort funn.

Sikrede kontaktet selskapets utreder 20.4.22, og sikrede ble gjort oppmerksom på at det ikke var gjort funn av rester etter de ovennevnte gjenstandene:

Til dette svarte ft at han ikke har vært på skadestedet og antydnet at noen kan ha vært på skadestedet og fjernet det. Jeg svarte at skadestedet bar ingen preg av å ha blitt rørt forut for undersøkelsen, og at det ville jeg ha sett. Ft mente at PC kabinettet ville ha brent opp. Han fikk til svar at metallet brenner ikke opp, og jeg viste til at det var bl.a. funnet andre metallrester slik som nettingskuffer.

Selskapet besluttet 3.5.22 å avslå erstatning og si opp forsikringsavtalen på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten. Selskapet var av den oppfatning at sikrede hadde rettet et overdrevet krav under innboforsikringen og viste blant annet til at undersøkelser på branntomten ikke hadde funnet rester av flere gjenstander av metall. Selskapet festet ikke lit til forklaringen om at sikrede skulle ha eid flere av gjenstandene, eller at han hadde flyttet dem inn i huset som var under oppussing. Subsidiært hevdet selskapet å være uten ansvar som følge av svikaktig brudd på opplysningsplikten ved avtaleinngåelsen, jf. fal. § 4-2, jf. § 4-1. Sikrede hadde gitt uriktige opplysninger om bygningens standard. Selskapet ville ikke ha tegnet toppforsikring eller fullverdiforsikring dersom det hadde fått korrekte opplysninger.

Selskapets utreder utarbeidet et nytt notat 20.10.22 med kommentarer vedrørende undersøkelsen av branntomten:

Det er en rettelse til dette notat, ved at trillebår ble funnet i kjeller.

Det var lite snømengder i kjellerrommene som i det alt vesentligste ble fjernet, og bestod ellers av renbrent aske, glavarester og diverse nedfall. Dybden på nedfallet noe varierende og var gjennomsnittlig ca 20 cm. Leca elementene på bildene gir et perspektiv på høyde, da en blokk er ca 200x250x500 cm. Det ble brukt spade for å grave fram gjenstander.

Videre fremgikk det følgende vedrørende smelte- og kokepunkter:

Temperatur på flammene ved bygningsbrann er i underkant av 1000 grader C, siden forbrenningsforholdene ikke er optimale. (Ref. <https://snl.no/flammebrann>.)

Tinn har et smeltepunkt på 231,9 grader C, og et kokepunkt på 2603grader C.

Aluminium har et smeltepunkt på 660,1 grader C, og et kokepunkt på 2520 grader C.

Sølv har et smeltepunkt på 960,8 grader C, og et kokepunkt på 2163 grader C.

Gull har et smeltepunkt på 1063 grader C, og et kokepunkt på ca 2700 grader C.

Kobber har et smeltepunkt på 1084 grader C, og et kokepunkt på 2563 grader C.

Jern har et smeltepunkt på 1536 grader C, og et kokepunkt på 2862 grader C.

Plastmaterialer eller andre typer isolasjonsmaterialer benyttet i elektriske komponenter, kan ha variable verdier for smeltepunkt, kokepunkt og antennelsestemperatur.

På bildene ses det at bl.a. avtrekksvifte ikke er brent opp og klesstativ i metall med metallhyller ikke har brent opp. Dette gir et perspektiv på temperatur under brannen. Et kjøleskap og komfyr ville ikke ha brent opp eller smeltet.

Sikrede krever erstatning for sitt tap etter brannen under innbo- og bygningsforsikringen.

Sikrede har ikke brutt opplysningsplikten. Sikrede oppbevarte på branntidspunktet innbo- og løsøre i bygningen, noe som blant annet underbygges av at sikrede leide en varebil 9.8.21 for å flytte en del av sitt innbo til boligen. Sikrede har fremlagt utskrift fra sin bankkonto som viser at sikrede vippet kr 650 for leie av denne bilen.

Selskapet undersøkte branntomten først fem måneder etter brannen. Det kan derfor ikke utelukkes at uvedkommende kan ha fjernet gjenstander fra tomten. Bildene fra undersøkelsen viser ikke tegn til at det har blitt foretatt noen utgraving. Det kan derfor finnes metallrester under

snø, aske og jord. Selskapet har heller ikke fremlagt dokumentasjon på hvilke temperaturer gjenstandene har vært utsatt for, eller hvilken smeltegrad de ulike gjenstandene har. Det er derfor også uklart i hvilken grad man kunne forventet å finne rester av gjenstandene.

Sikrede har uansett krav på en delvis erstatning, da det ikke er noe som tilsier en stor klanderverdig opptreden fra sikredes side, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd siste pkt.

Sikrede har ikke brutt opplysningsplikten ved avtaleinngåelsen. Det var ingen spesielle forhold ved huset som sikrede forstod var av en åpenbar betydning for selskapet. Huset hadde skader, men disse var kjent, og sikrede var i gang med å utbedre skadene. Sikredes subjektive oppfatning var at huset var i god stand, særlig etter at han hadde gjort mye utbedringsarbeid og ut ifra den pris som var avtalt. Selskapet har uansett reklamert for sent, jf. fal. § 4-14. Selskapet kontaktet forsikringsrådgiveren allerede i januar 2022.

Saken er tilstrekkelig opplyst for en skriftlig saksbehandling. En avvisning vil medføre en fullstendig avskjæring av klage tilbudet, spesielt hensett til at sikrede også har mistet sin rett til rettshjelpsdekning.

Selskapet anfører å være uten ansvar og ha rett til å si opp forsikringsavtalen på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikredes krav under innboforsikringen er sterkt overdrevet. Selskapet fester ikke lit til sikredes forklaring om at han skal ha flyttet innbo og løsøre inn i huset. Huset var under oppussing, og sikrede har i liten grad oppholdt seg i boligen. Kravet er i svært liten grad dokumentert, og det fremstår lite sannsynlig at sikrede skal ha kjøpt møbler for over kr 100 000. Undersøkelser av branntomten viser ikke spor etter oppgitte gjenstander av metall. Brannstedet fremstod som intakt, og det fremstår usannsynlig at uvedkommende har tatt seg inn og stjålet de aktuelle restene.

Sikrede mister etter fal. § 8-1 fjerde ledd ethvert erstatningskrav mot selskapet i anledning samme hendelse og mister derfor også sitt erstatningskrav under bygningsforsikringen. Det er ikke dokumentert forhold som tilsier at sikrede har krav på en delvis erstatning.

Selskapet er uansett uten ansvar på grunn av svikaktig brudd på opplysningsplikten ved avtaleinngåelsen, jf. fal. § 4-2, jf. § 4-1. Sikrede har gitt uriktige opplysninger om boligens standard og ville ikke fått tegnet den aktuelle forsikringen dersom hadde gitt korrekte opplysninger.

Selskapet har reklamert tidnok, jf. fal. § 4-14. Det kan ikke forventes at selskapet straks reklamerer for svik ved avtaleinngåelsen, så lenge selskapet fremdeles utreder om opplysningsplikten i skadeoppgjøret er brutt. Selskapet må gis forsvarlig tid til å utrede saken, og det har vært en kontinuerlig fremdrift i selskapets behandling.

Kravet er i alle tilfeller ikke tilstrekkelig dokumentert.

Saken fremstår som uegnet for en skriftlig saksbehandling og bør derfor avvises fra en behandling ved Finansklagenemnda.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er uten ansvar pga. uredelig brudd på redegjøringsplikten under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd, evt. om selskapet er uten ansvar på grunn av svikaktig brudd på opplysningsplikten ved avtaleinngåelsen, jf. fal. § 4-2, jf. § 4-1.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går

utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevissspørsmål", jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Saken reiser hovedsakelig spørsmål om sikredes krav under innboforsikringen er overdrevet. Det er uklart for nemnda hva som faktisk var fraktet til boligen og de gjenstandene som anføres tapt er i liten grad dokumentert. Sikrede hevder at alt er kjøpt kontant, men har i liten grad fremlagt dokumentasjon på kontantuttak for kjøp av møbler for over kr 100 000, en PC for kr 15 000 og en iPad for kr 15 000. I tillegg har sikrede forklart at ytterligere innbo og løsøre er betalt kontant. Spørsmålet om hvilket innbo sikrede faktisk hadde i loven bør belyses med muntlige forklaringer fra sikrede, sakkyndige og personene som skal ha solgt deler av innboet til sikrede. Spørsmålet om selskapets tidsbruk ved varsling etter fal. § 4-14 henger nær sammen med de materielle spørsmålene. Ressurshensyn tilsier derfor at hele saken behandles samlet, jf. FinKN 2019-720, 2021-668 og 2021-1248.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).